

же стосуватися нового продукту, технології, технології виробництва, маркетингової стратегії тощо.

Організація. Для того, щоб безперебійно вести бізнес, потрібно мати можливість контролювати та сортувати свої фонди, фінанси, своїх представників і свої активи. Щоб керувати всім цим, підприємець повинен мати організаційні здібності як головну складову.

Ризик. Щоб сприяти бізнесу та економіці, доводиться приймати ризикованих рішення, а в підприємництві навантаження, як правило, лежить на одній людині. Відмова від будь-якого ризику може погіршити бізнес, тоді як не дуже прорахований ризик може спричинити банкрутство.

Бачення. Підприємець має бути націленний на майбутнє. Якщо немає бачення, немає мети, то бізнес не рухатиметься вперед і не буде прибутковим. Наявність бачення створює майбутні рамки для бізнесу – завдання, які потрібно виконати, ризики, які потрібно прийняти, спосіб життя, який потрібно будувати, тощо [4; 9].

Підприємництво є одним із найважливіших вкладів в економічний розвиток країни. Глобалізація промисловості та торгівлі вносить значні зміни в різні аспекти життя. Економічний розвиток країни є результатом цілеспрямованої людської діяльності. Сучасна епоха – це епоха змін. Економічний розвиток — це дуже динамічний процес, який характеризується структурою змін попиту, необхідністю нових продуктів, які з'являються для виробництва товарів у країні. Країна, що розвивається, потребує підприємців, які вміють сприймати нові можливості та готові взяти на себе необхідний ризик в їх експлуатації. Економіку, що розвивається, потрібно вивести з порочного кола низьких доходів і бідності, яке бізнес може розірвати. Підприємці та допомога їм уряду, можуть змінити економіку, що розвивається найкраще.

Висновок. Підводячи підсумок, можна сказати, що підтримка та сприяння підприємництву може позитивно вплинути на економіку країни та навіть існуючий бізнес, а соціальне підприємництво підвищує ймовірність пошуку інноваційних рішень для соціальних проблем, з якими стикаються громади в усьому світі.

Список використаної літератури

1. Коротич О.Б., Орел Ю.Л., Рябічко О.В. Підприємництво як соціально-економічне явище. Теорія та практика державного управління. 2010. № 4. С. 211–216.
2. Орел Ю.Л. Регуляторний вплив територіальних органів влади на розвиток підприємницької діяльності: дис.... канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.01 «Теорія та історія державного управління». Харків, 2009. 209 с.
3. Офіційний сайт Національного банку України. URL: www.bank.gov.ua/files/Exchange_r.xls.
4. Яковенко О.З. Сутність і функції підприємництва в інтеграції виробництва на основі класстерів у системі національного господарства. Актуальні проблеми економіки. 2013. № 1 (139). С. 79–87.

АДВОКАТСЬКА ТАЄМНИЦЯ: ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ

Фастовець Наталія,
кандидатка наук з державног управління,
доцентка, доцентка кафедри приватного та публічного права
Інституту права та сучасних технологій
Київського національного університету технологій та дизайну

Вступ. Особливо важливе місце в системі захисту прав та інтересів осіб займає інститут адвокатури. Необхідно зазначити, що законодавство України наділило адвокатів широким колом повноважень і обов'язків і інструментів щодо дій та заходів задля можливості здійснювати кваліфікований захист прав свого клієнта. Одним з таких інструментів являється адвокатська таємниця.

Відповідно ч.1 ст. 22 Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 05.07.2012 року, адвокатською таємницею є будь-яка інформація, що стала відома адвокату, помічнику адвоката, стажисту адвоката, особі, яка перебуває у трудових відносинах з адвокатом, про клієнта, а також питання, з яких клієнт звертався до адвоката, адвокатського бюро, адвокатського об'єднання, зміст порад, консультацій, роз'яснень адвоката, складені ним документи, інформація, що зберігається на електронних носіях, та інші документи і відомості, держані адвокатом під час здійснення адвокатської діяльності [1].

Крім того, частина 3 статті 22 вищезазначеного закону встановлює, що обов'язок зберігати адвокатську таємницю поширюється на адвоката, його помічника, стажиста та осіб, які перебувають у трудових відносинах з адвокатом, адвокатським бюро, адвокатським об'єднанням, а також на особу, стосовно якої припинено або зупинено право на заняття адвокатською діяльністю. Адвокат, адвокатське бюро, адвокатське об'єднання зобов'язані забезпечити умови, що унеможливлюють доступ сторонніх осіб до адвокатської таємниці або її розголошення. Додатково звертаємо увагу, на те, що частиною 1 статті 23 Закону України «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» закріплюються основні гарантії адвокатської діяльності, пов'язані із забороною будь-якого втручання у здійснення адвокатської діяльності, проведення стосовно адвоката оперативно-розшукових заходів чи слідчих дій, проведення огляду, розголошення, витребування чи вилучення документів, пов'язаних зі здійсненням адвокатської діяльності тощо.

В свою чергу, відповідно частині 6 статті 290 Кримінального процесуального кодексу (далі – КПК) України [2] сторона захисту має право не надавати прокурору доступ до будь-яких матеріалів, які можуть бути використані прокурором на підтвердження винуватості обвинуваченого у вчиненні кримінального правопорушення.

Згідно статті 161 КПК України речами і документами, до яких заборонено доступ, є [2]:

1) листування або інші форми обміну інформацією між захисником та його клієнтом або будь-якою особою, яка представляє його клієнта, у зв'язку з наданням правової допомоги;

2) об'єкти, які додані до такого листування або інших форм обміну інформацією.

Але до переліку, наведеному у статті 162 КПК України до переліку охоронюваної законом таємниці законодавець не включив: інформація, документи та речі, що зберігаються в адвоката. Таким чином законодавство України забезпечує відносини між адвокатом і клієнтом захисником, який робить інформацію, отриману адвокатом від клієнта конфедиційною і захищеною законом від розголошення. Загальновідомо, що існують певні умови, за яких інформація, що складає адвокатську таємницю може бути розголошена за обставин, які не залежать від адвоката.

Статтею 22 Закону у «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено випадки, за яких розголошення адвокатської таємниці буде правомірним, а саме [1]:

1) у разі наявності письмової заяви клієнта (особи, якій відмовлено в укладенні договору про надання правової допомоги з передбачених законом підстав), відповідно до якої інформація або документи втрачають статус адвокатської таємниці;

2) у разі пред'явлення клієнтом вимог до адвоката у зв'язку з адвокатською діяльністю (у такому разі адвокат звільняється від обов'язку збереження адвокатської таємниці в межах, необхідних для захисту його прав та інтересів);

3) у разі подання адвокатом в установленому порядку та у випадках, передбачених ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», інформації центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення;

4) у разі подання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, інформації про фінансову операцію, навіть якщо такими діями завдано шкоди юридичним або фізичним особам, та у разі вчинення інших дій, якщо він діяв у межах виконання ЗУ «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Звернемо увагу і на той факт, що частиною 2 статті 23 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» дозволено за певних умов (дозвіл суду, в якому в обов'язковому порядку зазначається перелік речей, документів, що планується відшукати, виявити чи вилучити під час проведення слідчої дії чи застосування заходу забезпечення кримінального провадження) проведення обшуку, огляду, тимчасового доступу до речей і документів адвоката.

Крім того, частиною 6 статті 163 КПК України закріплено положення, відповідно якого, суд може винести ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, які містяться охоронювану законом таємницю, якщо сторона кримінального провадження, крім обставин, передбачених частиною п'ятою цієї статті, доведе можливість використання як доказів відомостей, що містяться в цих речах і документах, та неможливість іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів.

Разом із тим, попри наявність наведених вище норм (зокрема, ч. 1 ст. 23, ст. 161, ч. 6 ст. 290 КПК), ч. 2 ст. 23 Закону Україн «Про адвокатуру і адвокатську діяльність» дозволяє за певних умов (дозвіл суду, в якому в обов'язковому порядку зазначається перелік речей, документів, що планується відшукати, виявити чи вилучити під час проведення слідчої дії чи застосування заходу забезпечення кримінального провадження) проведення обшуку, огляду, тимчасового доступу до речей і документів адвоката. Крім того, ч. 6 ст. 163 КПК України закріплює положення, згідно з яким слідчий суддя, суд постановляє ухвалу про надання тимчасового доступу до речей і документів, які містяться охоронювану законом таємницю, якщо сторона кримінального провадження, крім обставин, передбачених частиною п'ятою цієї статті, доведе можливість використання як доказів відомостей, що містяться в цих речах і документах, та неможливість іншими способами довести обставини, які передбачається довести за допомогою цих речей і документів.

Таким чином, проаналізувши зміст нормативного забезпечення адвокатської таємниці ми дійшли певного висновку про те, що клієнти адвокатів захищені певним чином від ситуації розкриття важливої для них інформації, але за певних, встановлених законодавцем умов інформація може бути позбавлена статусу таємниці. На думку авторів, такий стан речей є неприйнятним, тому, що може послаблювати право на захист особою своїх законних свобод і інтересів.

Список використаної літератури

1. Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/page2>.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

ДЕРЖАВНИЙ РЕЄСТР АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

Ставринова Карина,

студентка групи БП-20

Інституту права та сучасних технологій

Київського національного університету технологій та дизайну

Відповідно пункту 1.1 статті 1 Порядку ведення Єдиного реєстру адвокатів України (далі Порядок) [1], затвердженого рішенням Ради адвокатів України № 26 від «17» грудня 2012 року, Єдиний реєстр адвокатів України (далі ЄРАУ) — це електронна база даних, яка містить відомості про чисельність і персональний склад адвокатів України, адвокатів іноземних держав, які відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» набули права на зайняття адвокатською діяльністю, та про обрані адвокатами організаційні форми адвокатської діяльності. Пункт 1.2 Порядку закріплює обов’язок ведення ЄРАУ за Радою адвокатів України (далі РАУ).

Таким чином РАУ забезпечує ведення ЄРАУ, координує діяльність, здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення РАУ регіонів щодо внесення ними відомостей до ЄРАУ та надання витягів з нього згідно цього Порядку. Внесення відомостей до ЄРАУ здійснюється радами адвокатів регіонів та Радою адвокатів України за правилами цього Порядку. Крім того РАУ забезпечує технічне і технологічне створення та супровождження програмного забезпечення ЄРАУ, надання реєстраторам доступу до нього, збереження і захист даних, що містить ЄРАУ, надає роз'яснення, проводить навчання щодо наповнення та користування ЄРАУ, а також виконує інші функції, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», цим Порядком.

Відповідно Закону України про «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» до ЄРАУ вносяться наступні дані: П.І.Б. адвоката; номер і дата видачі свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю, номер і дата прийняття - рішення про його видачу (номер і дата прийняття рішення про включення адвоката іноземної держави до ЄРАУ); найменування і місцезнаходження організаційних форм адвокатської діяльності, номери засобів зв’язку; адреси робочих місць адвоката (із зазначенням основної та/або додаткових адрес робочого місця), номери засобів зв’язку, адреси електронної пошти; інформація про зупинення, поновлення права на заняття адвокатською діяльністю зазначається у хронологічній послідовності [2].

До профілю ЄРАУ вносять інформацію щодо дисциплінарної відповідальності адвоката, а саме: вид дисциплінарного стягнення, строк застосування, підстава. Крім того до профілю ЄРАУ вносять відомості, передбачені Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», рішеннями РАУ або внесення яких вимагається командами програмного забезпечення бази даних ЄРАУ, а саме: відмітки про сплату внесків, електронна адреса, електронний варіант фотокартки адвоката, інформація про підвищення кваліфікації, які є обов’язковими для внесення адміністраторами ЄРАУ.